II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 22 april 1998

om statligt stöd till Triptis Porzellan GmbH (i konkurs), Thüringen

[delgivet med nr K(1998) 1324]

(Endast den tyska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(1999/157/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 93.2 första stycket i detta,

med beaktande av Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a i detta,

efter att ha givit de berörda parterna tillfälle att yttra sig i enlighet med bestämmelserna i nämnda artiklar och med beaktande av dessa yttranden, och

av följande skäl:

I

Kommissionen underrättade Tyskland genom en skrivelse av den 30 maj 1997 om sitt beslut att inleda ett förfarande enligt artikel 93.2 i EG-fördraget med avseende på statligt stöd till företaget Triptis Porzellan GmbH, Thüringen (Triptis) och uppmanade Tyskland att yttra sig i frågan.

De övriga medlemsstaterna och berörda parter informerades om inledandet av förfarandet genom ett tillkännagivande i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* [1] och uppmanades att inkomma med synpunkter.

Tyskland meddelade sina synpunkter genom en skrivelse av den 11 juli 1997 som mottogs samma dag. Genom skrivelser av den 28 juli och 5 augusti 1997 bad kommissionen om ytterligare upplysningar. Tyskland svarade med skrivelser av den 29 augusti (mottogs den 12 september) och 8 september 1997 (mottogs den 9 september). Den 18 och 19 september 1997 diskuterades frågan med Tysklands företrädare i Berlin.

Kommissionen mottog den 15 september 1997 ett yttrande från en spansk konkurrent. Översättningen av detta yttrande skickades till Tyskland med en skrivelse av den 27 oktober 1997. Tyskland svarade genom en skrivelse av den 1 december 1997, som registrerades den 2 december 1997.

II

Triptis är en tysk porslinstillverkare som grundades år 1891 under namnet Unger & Gretschel. Företagets säte låg i Thüringen som är en av Tysklands nya delstater.

I före detta DDR ingick statsägda VEB Porzellanwerk Triptis i kombinatet Feinkeramik Kahla. Företaget hade varken ett eget varumärke eller ett eget distributionssystem.

VEB Porzellanwerk Triptis och dess 900 anställda övertogs den 1 juli 1990 av Treuhandanstalt (Treuhand).

[1] EGT C 250, 15.8.1997, s. 3.

I samband med privatiseringen i september 1993 påbörjades Triptis omstrukturering. I och med att förfarandet inleddes meddelade kommissionen att den hyste tvivel i fråga om hur privatiseringen genomfördes.

Inom ramen för privatiseringen erhöll företaget omfattande stöd [skuldavskrivning på totalt 34,7 miljoner tyska mark] som helt täcktes av Treuhands stödordning, ett program som godkänts av kommissionen ([1]). Efter privatiseringen måste företaget inte bara omstruktureras utan dessutom måste ett försäljnings- och distributionssytem för nya marknader byggas upp på grund av att marknaderna i öst hade fallit bort. Företagets nystart direkt efter privatiseringen var därför besvärlig och medförde stora skulder.

I början av 1995 insåg företagsledningen att det inte skulle vara möjligt att fullfölja företagets omstrukturering med egna medel. Företaget tog därför kontakt med Bundesanstalt vereinigungsbedingter Sonderaufgaben (BvS) för att be om finansiell hjälp. BvS beviljade stöd i form av ett lån på 8 miljoner mark (plus ränta) inom ramen för en samordnad åtgärd. Senare efterskänktes detta lån. Vid tidpunkten för efterskänkandet underrättades kommissionen om lånet. Samtliga berörda parter (investerare, arbetstagare, BvS) engagerade sig i företagets sanering. Bland annat efterskänkte Hessische Landesbank (HeLaBa) ett lån på 10 miljoner mark som ingick i ett större lånepaket.

Den 30 april 1997 beslöt kommissionen att inleda ett förfarande enligt artikel 93.2 i EG-fördraget med avseende på det statliga stöd som beviljats Triptis. Kommissionen kom fram till att lånet från BvS på 8 miljoner mark (plus ränta) utgör stöd som vid tidpunkten för beviljandet borde ha anmälts till kommissionen enligt artikel 93.3 i EG-fördraget. En annan fråga som måste undersökas är huruvida HeLaBa:s efterskänkande av lånet på 10 miljoner mark utgör stöd enligt artikel 92.1 i EG-fördraget.

Förfarandet inleddes framför allt av följande två skäl:

1) Eftersom HeLaBa är en statsägd bank uttryckte kommissionen tvivel om huruvida den verkligen handlade som en affärsbank i samband med att lånet efterskänktes. Det rådde därför liksom tidigare osäkerhet om stödets exakta belopp. Denna fråga skulle utredas inom ramen för förfarandet.

2) Triptis var verksamt på en marknad med stor överkapacitet. I samband med hela omstruktureringen minskade företaget sin kapacitet med 50 %, dock planerades ingen ytterligare kapacitetsminskning i proportion till det nya stödet. På grund av den stora överkapaciteten inom porslinssektorn kunde det inte uteslutas att stödet till Triptis på ett orimligt sätt skulle snedvrida konkurrensen och att det skulle skada konkurrenter som inte beviljats något stöd. I andra ärenden inom samma sektor har konkurrenter gjort invändningar mot möjliga stödåtgärder.

   Mot denna bakgrund uppstod allvarliga tvivel om huruvida stödet omfattas av undantagsbestämmelserna i artikel 92.3 a och c i EG-fördraget och framför allt om det överensstämmer med gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter ([2]).

   Kommissionen har aldrig ifrågasatt företagets ekonomiska lönsamhet.

III

Tyskland underrättade kommissionen genom en skrivelse av den 11 juli 1997 om att ett konkursförfarande *(Gesamtvollstreckungsverfahren)* hade inletts den 30 april 1997. Enligt egna uppgifter hade den tyska regeringen inte fått kännedom om konkursförfarandet förrän i juli, varför Tyskland också hade för avsikt att ta tillbaka sin stödanmälan.

Genom en skrivelse av den 28 juli 1997 underrättades Tyskland om att det inte var möjligt att ta tillbaka stödanmälan, eftersom stödet beviljats i juli och september 1996, dvs. före anmälan, och att förfarandet enligt artikel 93.2 i EG-fördraget avseende denna stödåtgärd redan hade inletts. Tyskland underrättades dessutom om att kommissionen vid sin bedömning utgick från dagen för stödets beviljande och att det därför inte ändrade något att stödet som följd av konkursförfarandet endast blivit en tillgång i konkursen.

Av de uppgifter som lämnades den 8 september 1997 framgår att 90 % av det lån på 10 miljoner mark som efterskänktes av HeLaBa inom ramen för den samordnade åtgärden täcktes av en garanti som ställts av delstaten Thüringen. Denna garanti hade inte anmälts och måste därför anses olaglig. Efter det att HeLaBa hade efterskänkt lånet åberopade banken Thüringens garanti och erhöll därefter 90 % av lånets ursprungliga belopp (9 miljoner mark). Eftersom lånet efterskänktes och det garanterade beloppet utbetalades redan 1996, ställde varken HeLaBa eller Thüringen några krav inom ramen för konkursförfarandet avseende lånet eller garantin.

([1]) E15/92 (ej offentliggjord). Av skuldavskrivningens totala belopp på 34,71 miljoner tyska mark avsåg 19,26 miljoner mark likviditetssäkring, 7,25 miljoner mark investeringar och 8,2 miljoner mark täckning av förluster. Eftersom företaget höll sig under de tröskelvärden som fastställs i Treuhandordningen (1 500 anställda och 150 miljoner mark i Treuhandskulder) krävdes ingen särskild anmälan.

([2]) EGT C 368, 23.12.1994, s. 12.

Dessutom hade Thüringen 1993 och 1994 ställt garantier gentemot HeLaBa (för att täcka 90 % av det faktiska totala lånebeloppet) för lån på sammanlagt 26,75 miljoner mark utan att underrätta kommissionen. I samband med privatiseringen ställde delstaten Thüringens finansministerium dessa garantier dels för investeringslån på 14,75 respektive 5 miljoner mark, dels för driftsmedel på 7 miljoner mark. I denna summa ingår redan den garanti avseende 90 % av lånet på 10 miljoner mark som efterskänktes 1996. Eftersom Thüringen redan har betalat ut denna garanti till HeLaBa (totalt 9 miljoner mark), måste också detta belopp beaktas vid stödets bedömning.

Inom ramen för konkursförfarandet gjorde HeLaBa anspråk på det återstående lånet till ett belopp av 16,75 miljoner mark, men förmodligen kommer bara en mycket liten del av detta belopp att betalas ut i samband med det förfarandet. Det kan därför anses nästan säkert att de därmed sammanhängande garantierna kommer att betalas ut. Vid bedömningen beaktas därför det totala beloppet för de olagligt beviljade garantierna som utgör stöd på 24,075 miljoner mark.

Genom en skrivelse av den 1 december 1997 som sändes som reaktion på förfarandets inledande meddelade Tyskland att BvS inom ramen för konkursförfarandet anmält ett vite på 8,75 miljoner mark för ej fullgjorda sysselsättningsgarantier, ett vite på 2,685 miljoner mark för bristande dokumentering av korrekt användning av reserver samt ett lånebelopp på 8 miljoner mark (plus ränta) avseende det lån som efterskänktes inom ramen för den samordnade åtgärden.

IV

Efter Triptis konkurs försökte konkursförvaltaren finna en köpare som skulle kunna överta företagets tillgångar i samband med en andra privatisering för att på så sätt upprätthålla företagets verksamhet *(Auffanglösung)*. Olika porslinstillverkare i Tyskland och andra länder inom och utanför Europa erbjöds att köpa företaget. Treuhand erhöll tretton erbjudanden. Köpekontraktet skulle slutas med den investerare som framlade den bästa planen och det bästa erbjudandet.

Till sist var det bara två intressenter kvar, nämligen det tyska företaget Winterling Porzellan AG i Kirchenlamitz och det franska företaget Medard de Noblat i Limoges. Den 18 juni 1997 såldes Triptis tillgångar till Winterling för 2,5 miljoner mark. Winterling ställde också en investeringsgaranti på 8 miljoner mark och åtog sig att bevara 160 arbetstillfällen. Winterlings erbjudande bedömdes därför vara det bästa, eftersom Medard de Noblat bara ville betala 1 mark, endast utlovade investeringar på 4 miljoner mark och inte ville lämna någon sysselsättningsgaranti.

Enligt uppgifterna låg kapaciteten 1996 på 3 000 ton, av vilka 2 300 ton utnyttjades fem dagar i veckan. Det är inte tänkt att i ”nya” Triptis ytterligare minska kapaciteten, utan den skall ligga kvar på 3 000 ton, av vilka upp till 2 880 ton kommer att utnyttjas sju dagar i veckan.

Det nya företaget kommer visserligen inte att beviljas något omstruktureringsstöd, men delstaten Thüringen planerar att inom ramen för det godkända tjugosjätte ramprogrammet *(Gemeinschaftsaufgabe)* [1] ställa nya investeringsmedel till förfogande.

V

Genom en skrivelse av den 16 december 1997 underrättades Tyskland av kommissionen om ett yttrande från en tredje part, nämligen en spansk konkurrent, som hade inkommit till kommissionen efter det att beslutet om att inleda ett förfarande hade offentliggjorts.

Den spanske konkurrenten uttryckte sin oro över de effekter som en omstrukturering av Triptis med hjälp av statligt stöd skulle få för den europeiska porslinsmarknaden. Konkurrenten hävdade att Triptis skulle få en betydande fördel, eftersom konkurrenten själv skulle vara tvungen att finansiera sin omstrukturering med egna medel, medan Triptis skulle få statligt stöd för detta ändamål. Enligt konkurrenten skulle detta innebära en allvarlig snedvridning av konkurrensen, eftersom marknaden präglas av enorm överkapacitet. Det skulle dessutom skada konkurrenter som inte får något statligt stöd. Konkurrenten ansåg dessutom inte att den flexibilitet som kommissionen kan tillämpa i fråga om kapacitetsminskning i stödområden skulle ge kommissionen möjlighet att helt bortse från en sådan minskning. Enligt konkurrenten måste ett omstruktureringsstöd tvärtom alltid vara knutet till en kapacitetsminskning. Konkurrenten godkänner således endast att kapacitetsminskningen sker i ringare omfattning. Som tredje argument hävdade konkurrenten att Triptis planerade att öka exportandelen från 20 % till 38 %, vilket skulle ske på bekostnad av företagets västeuropeiska konkurrens, eftersom det redan råder stor överkapacitet på marknaden.

VI

Genom en skrivelse av den 1 december 1997 svarade Tyskland på den spanske konkurrentens yttrande.

I skrivelsen bekräftades att HeLaBa i konkursförfarandet hade gjort gällande krav på 16,75 miljoner mark, medan delstaten Thüringen inte ställt några sådana krav i fråga om de 9 miljoner mark som krävts av HeLaBa inom ramen för garantin.

[1] N 123/97.

BvS gjorde gällande krav på 19 717 567 mark [8,75 miljoner mark i vite för sysselsättningsgarantier, 2,685 miljoner mark i vite för bristande dokumentering av korrekt användning av reserver och 8 miljoner mark (plus ränta) för det efterskänkta lånet].

Vad gäller kapaciteten hänvisades till anmälan, där man redan hade nämnt en minskning från 6 500 ton till 3 000 ton i anslutning till 1993 års privatisering. Dessutom påpekades ännu en gång att det för framtiden inte planerades några nya minskningar i proportion till de nya stöden.

VII

Inom ramen för förfarandet enligt artikel 93.2 i EG-fördraget fick kommissionen sin uppfattning bekräftad att BvS-lånet på 8 miljoner mark (plus ränta) måste betraktas som stöd enligt artikel 92.1 i EG-fördraget och att det inte är förenligt med undantagsbestämmelserna enligt artikel 92.3 och framför allt inte med ”riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter” som är den enda grundval på vilken stödet hade kunnat godkännas.

Detsamma gäller för delstaten Thüringens olagliga garantier på 26,75 miljoner mark som upptäcktes i samband med förfarandet.

Det står dessutom klart att HeLaBa:s efterskänkande av ett lån på 10 miljoner mark inom ramen för den samordnade åtgärden i sig inte utgör något stöd enligt artikel 92.1 i EG-fördraget, eftersom 90 % av lånet garanterades av staten. Genom en sådan garanti förs den risk som en bank tar i samband med utlåningen till ett företag nästan helt och hållet över på staten, medan banken nästan inte alls tar någon risk (det spelar i sammanhanget ingen roll om företaget befinner sig i svårigheter eller ej).

1) Det råder inga tvivel om att det belopp på 8 miljoner mark (plus ränta) som BvS beviljade Triptis i form av ett lån till en ränta på 4,4 % utgör stöd enligt artikel 92.1 i EG-fördraget och artikel 61.1 i EES-avtalet. Eftersom företaget befunnit sig i svårigheter sedan privatiseringen 1993, skulle ingen affärsbank och ingen privat investerare ha beviljat ett lån med en räntesats under marknadsräntan som 1996 låg på 7,33 %. Svårigheterna berodde framför allt på den sena privatiseringen, eftersom man fram tills dess inte lyckats finna någon privat investerare, vilket i sin tur innebar att man varken kunde utarbeta eller genomföra någon omstruktureringsplan. De nödvändiga investeringarna försenades därför och företaget fick stora skulder, samtidigt som produktionen fortfarande var hänvisad till den gamla och därmed ineffektiva utrustningen.

   Inom ramen för den samordnade åtgärden efterskänktes sedan lånet på 8 miljoner mark (plus ränta). Stödnivån uppgick redan till ungefär 100 %, eftersom företaget befann sig i svårigheter i enlighet med kommissionens meddelande till medlemsstaterna om tillämpningen av artiklarna 92 och 93 i EG-fördraget på offentliga företag ([1]). Efterskänkandet av lånet innebär därför ingen ökning av stödnivån.

2) Även Thüringens garantier på 26,75 miljoner mark (fördelade på olika delbelopp) måste anses utgöra stöd enligt artikel 92.1 i EG-fördraget. Stödinslaget i en sådan garanti måste normalt beräknas som differensen mellan räntan för ett lån som beviljas enligt vanliga marknadsvillkor och den faktiska räntesatsen för det lån som täcks av garantin. Kommissionen har alltid hävdat, exempelvis i kommissionens beslut 94/696/EG, ([2]) att hela lånebeloppet måste anses utgöra stöd i de fall då inget kreditinstitut skulle vara berett att bevilja ett företag lån utan statliga garantier på grund av företagets svåra finansiella situation. Eftersom det rör sig om en garanti som täcker 90 % av lånet, är stödinslaget lika med 24,075 miljoner mark.

   Det var förutsägbart att stödet till Triptis skulle komma att snedvrida konkurrensen och hindra handeln mellan medlemsstaterna. Triptis tillverkar och säljer hushållsporslinsvaror i det övre a-marknadssegmentet. År 1995 uppgick den relevanta marknaden för detta segment i de gamla tyska delstaterna till cirka 341 miljoner mark och i de nya tyska delstaterna till ungefär 98 miljoner mark. Triptis andel av den tyska marknaden, som är en av gemenskapens största enskilda marknader, uppgick till 3,6 %. Inom branschen för keramik och porslin pågår en intensiv handel mellan Tyskland och de andra medlemsstaterna. Den tyska importen av bords- och prydnadsporslin uppgick 1993 till 357,02 miljoner ecu och exporten till 403,97 miljoner ecu.

   Värdet på produktionen inom gemenskapens porslinsbransch uppgår till 17 miljarder ecu. Branschen sysselsätter 210 000 personer i över 2 500 företag. Under perioden 1984–1993 ökade den europeiska produktionen med i genomsnitt 0,9 % och konsumtionen med 1,18 % per år. Triptis engagerade sig starkt i handeln inom gemenskapen. Nästan 20 % av Triptis produktion levererades till den västeuropeiska marknaden, framförallt till Italien, Frankrike och Sverige. Allt slags stöd till Triptis kan därför medföra att företaget får en bättre marknadsställning än de konkurrenter i gemenskapen som inte får statligt stöd.

([1]) EGT C 307, 13.11.1993, s. 3.
([2]) EGT L 273, 25.10.1994, s. 22.

Delstaten Thüringens stödprogram för garantier [1], som uppenbarligen låg till grund för 1993 och 1994 års garantier [2], hade inte anmälts vid den tidpunkten och har till dags dato inte heller godkänts för perioden 1992–1994. Stödet omfattades därför inte av ett godkänt stödprogram och skulle därför enligt artikel 93.3 i EG-fördraget ha anmälts separat före åtgärdens genomförande. Lånet från BvS och delstatens garantier beviljades utan att först ha godkänts av kommissionen och Tyskland uppfyllde således inte denna skyldighet enligt artikel 93.3 i EG-fördraget. Det rör sig därför om olagligt stöd.

Det hade dock varit möjligt att undanta stödet från förbudet mot allt slags stöd enligt artikel 92.1 i EG-fördraget. I detta ärende kan undantagsbestämmelserna i artikel 92.2 i EG-fördraget inte tillämpas på grund av stödets art och på grund av att det inte gjordes några försök att uppfylla villkoren för en sådan tillämpning.

I fråga om undantagsbestämmelserna i artikel 92.3 i EG-fördraget uppfyller Triptis kravet på att företaget skall ligga i en region där levnadsstandarden är onormalt låg respektive där det råder allvarlig brist på sysselsättning. Enligt artikel 92.3 a i EG-fördraget kan stöd för att främja den ekonomiska utvecklingen i sådana regioner anses förenligt med den gemensamma marknaden. De ifrågavarande stöden bidrog med säkerhet inte till att främja den ekonomiska utvecklingen i regionen, eftersom de främst syftade till att hålla ett företag som gick med förlust kvar på marknaden och inte till att skapa arbetsplatser och investeringar. Stödet måste därför betraktas som ad hoc-stöd som syftar till att återställa lönsamheten för ett företag i svårigheter som ligger i en ekonomiskt svag region.

Stödets förenlighet med den gemensamma marknaden måste därför bedömas enligt artikel 92.3 c, eftersom det rör sig om en omstrukturering av ett företag i svårigheter. För att undantagsbestämmelsen enligt artikel 92.3 c i EG-fördraget skall kunna tillämpas måste stödet i fråga uppfylla följande villkor i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter:

— Stödet måste säkerställa att företagets lönsamhet återställs inom rimlig tid och på grundval av en genomförbar och realistisk omstruktureringsplan.

— Stödet får inte snedvrida konkurrensen på ett oacceptabelt sätt. Det innebär att ett stöd enligt riktlinjerna endast kan godkännas, om det vidtas åtgärder för att så långt möjligt mildra de negativa följderna för konkurrenterna, eftersom stödet i annat fall strider mot det gemensamma intresset och inte kan beviljas undantag enligt artikel 92.3 c. När således en objektiv bedömning av utbud och efterfrågan visar att det råder strukturell överkapacitet på en relevant marknad i gemenskapen måste omstruktureringsplanen i proportion till stödets storlek bidra till att omstrukturera den sektor som försörjer gemenskapsmarknaden i fråga genom att oåterkalleligt minska eller lägga ned produktionskapacitet. Kommissionen kan emellertid frångå denna princip om det rör sig om en region enligt artikel 93.3 a i EG-fördraget.

— Stödbeloppet måste begränsas till vad som är absolut nödvändigt. Analysen av åtgärderna bör visa att stödet står i förhållande till omstruktureringens kostnader och fördelar. Stödet bör beviljas i en form som gör att företaget inte har likvida medel utöver vad som är nödvändigt. Stödet bör varken användas för sådana aggressiva åtgärder som medför risk för att konkurrensen på marknaden snedvrids eller för sådana investeringar som inte är nödvändiga för omstruktureringen, men som är oundvikliga för att lösa företagets specifika svårigheter.

När det gäller det första villkoret, ifrågasatte kommissionen vid inledandet av förfarandet enligt artikel 93.2 aldrig företagets lönsamhet. Kommissionen utgick vid sin bedömning från de uppgifter som Tyskland lämnade i samband med anmälan och vid senare förfrågningar. Enligt den framlagda prognosen förväntas årsomsättningen växa stadigt, lönsamheten bli återställd under 1997–1998 och vinsten uppgå till 1,25 miljoner mark samma år. Anledningen till att förfarandet inleddes var därför de tvivel som rådde i fråga om kapaciteten och osäkerheten om det exakta stödbeloppet. Företagets konkurs den 30 april 1997 visade sedan att de uppgifter som lämnats till kommissionen bara fem månader tidigare antingen redan då var föråldrade eller att de byggde på orealistiska antaganden. Vidare var de tyska myndigheterna tydligen medvetna om detta, redan innan kommissionen underrättades.

Dessutom hade kommissionen då förfarandet inleddes ingen kännedom om det olagliga stödet på 26,75 miljoner mark i form av garantier ställda av delstaten Thüringen. Det verkar dessutom som om det 1993 och 1994, dvs. då stödet beviljades, inte förelåg någon genomförbar omstruktureringsplan och att det därför inte heller gjordes några ansträngningar att omstrukturera företaget i samband med stödet.

[1] Delstaten Thüringens garantiprogram av den 18. juni 1992 *(Richtlinie für die Übernahme von Bürgschaften und Garantien zugunsten der Wirtschaft und der freien Berufe durch den Freistaat Thüringen)*. Enligt vad som uttryckligen fastställs i kommissionens skrivelse togs det i samband med godkännandet av det efterföljande garantiprogrammet 1996 ingen hänsyn till det föregående, SG(96) D/11031.

[2] Thüringen har inte åberopat denna rättsliga grund vid något tillfälle i samband med förfarandet.

Trots alla ansträngningar var det därför inte möjligt att återställa Triptis lönsamhet, samtidigt som man inte heller uppnådde målet med den samordnade åtgärden, nämligen att rädda Triptis från konkurs.

När det gäller det andra villkoret, bör det påpekas att det inom ramen för förfarandet blev uppenbart att det faktiskt råder överkapacitet inom porslinsbranschen. Mellan 1984 och 1991 växte tillverkning och konsumtion av porslinsprodukter i gemenskapen kontinuerligt, medan det skedde en tillbakagång 1992 och 1993. Sedan 1994 förväntas produktionen återhämta sig. Inte heller en tillväxt av exporten skulle kunna utjämna konkurrenstrycket i denna bransch. Den svåra konkurrenssituationen i samband med överkapaciteten inom gemenskapen kan tvärtom komma att skärpas ytterligare på grund av ökad import från Sydostasien och de central- och östeuropeiska länderna, framför allt från Tjeckiska republiken och Ungern som drar fördel av handelsavtalen med gemenskapen. Följden har varit höga produktionskostnader och överkapacitet inom sektorn för bordsporslin inom gemenskapen. Det är därför fortfarande långt kvar tills omstruktureringen är genomförd.

Under förfarandets gång framkom att stödet till Triptis på grund av den stora överkapaciteten i porslinsbranschen faktiskt medför en oacceptabel snedvridning av konkurrensen och att stödutbetalningen därför skadar de konkurrenter som inte erhåller något stöd och som måste anpassa sina företag till strukturförändringarna med egna medel. Genom den spanske konkurrentens skrivelse till kommissionen bekräftas antagandet om att stödåtgärderna till förmån för Triptis förmodligen snedvrider konkurrensen på ett oacceptabelt vis.

Enligt det tredje villkoret måste man se till att stödet inte beviljas i en form som gör att företaget har rikligt med likvida medel som det skulle kunna använda för sådana aggressiva åtgärder som inte har anknytning till omstruktureringen. En stor del av stöden beviljades redan 1993 och 1994 till följd av företagets stora skulder och räntebetalningar. Detsamma gäller för det belopp på 8 miljoner mark som ställdes till Triptis förfogande. Av detta belopp utbetalades endast 600 000 mark kontant, medan 7,4 miljoner mark användes för att täcka 1994–1996 års förluster.

När det gäller frågan huruvida stödet står i ett rimligt förhållande till kostnader och fördelar, har Triptis redan medfinansierat investeringar med 17 miljoner mark och täckning av förluster med 24,7 miljoner mark. Företaget åtog sig 1996 dessutom att göra ytterligare investeringar till ett belopp av 2,5 miljoner mark, varvid investerarna skjuter till 100 000 mark vardera. Eftersom de därmed förbrukat sina egna resurser, kan de inte bidra med ytterligare finansiella medel. Med tanke på att det handlar om privatpersoner och inte om resursstarka företag kan bidraget anses rimligt.

Eftersom stödet inte uppfyller två av de tre kriterierna i riktlinjerna, kan det inte godkännas på grundval av artikel 92.3 c i EG-fördraget.

Med hänsyn till vad som sagts ovan måste kommissionen dra slutsatsen att både det lån på 8 miljoner mark (plus ränta) som beviljades av BvS och de olika garantier till ett samlat belopp av 26,75 miljoner mark (stödnivå 24,075 miljoner mark) som beviljades av delstaten Thüringen måste betraktas som stöd på vilket ingen av undantagsbestämmelserna i artikel 92.3 i EG-fördraget är tillämplig.

3) Att HeLaBa efterskänkte lånet på 10 miljoner mark i samband med den samordnade åtgärden utgör i sig inget stöd, eftersom det skedde inom ramen för en statlig garanti som täckte 90 % av lånet och utgör stödinslaget i åtgärden. Det är rimligt att anta att banken agerade enligt marknadsekonomiska principer, trots att staten garanterade 90 % av lånet och därmed övertog det mesta av risken.

4) Efter Triptis konkurs gjordes ett försök att rädda företaget genom att låta Winterling överta företagets tillgångar *(Auffanglösung)*. I detta sammanhang måste det ännu undersökas om Winterlings erbjudande verkligen var det bästa. Efter en öppen och obegränsad anbudsgivning kvarstod två intressenter, nämligen tyska Winterling och franska Medard de Noblat. Winterling erbjöd en köpeskilling på 2,5 miljoner mark, en investeringsgaranti på 8 miljoner mark och ville dessutom åta sig att överta 160 anställda. Medard de Noblat erbjöd bara en köpeskilling på 1 mark, en investeringsgaranti på 4 miljoner mark och gav inga löften i fråga om sysselsättningen. Mot denna bakgrund kunde Winterlings erbjudande anses som det bästa. Triptis tillgångar såldes den 18 juni 1997 till Winterling. Av detta kan man dra slutsatsen att det inte förekom några stödåtgärder i samband med att Winterling köpte Triptis tillgångar.

Av de uppgifter som Tyskland framlade den 9 september 1997 framgår klart att det nya företaget inte kommer att erhålla något omstruktureringsstöd. Ett undantag bildar de finansiella medel för nya investeringar som Thüringen vill bevilja inom ramen för det godkända tjugosjätte ramprogrammet *(Gemeinschaftsaufgabe)*. Denna subvention som visserligen måste anses utgöra stöd, omfattas dock av en av kommissionen godkänd stödordning. Allt ytterligare stöd till det nya företaget måste anmälas till kommissionen.

VIII

I sådana fall där ett stöd bedöms vara oförenligt med den gemensamma marknaden ålägger kommissionen medlemsstaten att återkräva stödet från stödmottagaren ([1]). Eftersom detta gäller för de åtgärder till förmån för Triptis som är föremål för detta beslut, måste stödet återkrävas. Denna bedömning ändras inte av att Triptis under tiden har anmält konkurs.

Stödet skall återkrävas enligt tysk lagstiftning, bland annat bestämmelserna om dröjsmålsränta på skulder till staten. Räntan skall vara den marknadsmässiga referensräntan och skall beräknas från och med den dag då stödet beviljades ([2]).

Enligt EG-domstolens dom av den 21 mars 1990 i mål C-142/87, Belgien mot kommissionen ([3]), måste de relevanta bestämmelserna tillämpas på ett sådant sätt att det inte blir praktiskt omöjligt att återkräva stöden enligt gemenskapslagstiftningen. Förfarandemässiga eller andra svårigheter i samband med genomförandet av åtgärden får inte påverka dess rättmätighet.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Både det lån på 8 miljoner mark (plus ränta) som beviljats av Bundesanstalt vereinigungsbedingter Sonderaufgaben och den tyska delstaten Thüringens garanti till förmån för Triptis Porzellan GmbH (fördelad på olika delbelopp) avseende 90 % av ett lånebelopp på 26,75 miljoner mark (stödbelopp 24,075 miljoner mark) är olagliga, eftersom de beviljades utan att först ha anmälts till kommissionen i enlighet med artikel 93.3 i EG-fördraget.

Stöden är oförenliga med den gemensamma marknaden enligt artikel 92.1 i EG-fördraget och artikel 61.1 i EES-avtalet, eftersom de inte uppfyller villkoren för något av de undantag som fastställs i dessa artiklar.

Artikel 2

Tyskland skall kräva tillbaka de stöd som avses i artikel 1 och se till att hela beloppet betalas tillbaka inom två månader från och med delgivningen av detta beslut.

Stödet skall krävas tillbaka enligt förfaranden och bestämmelser i tysk lagstiftning, närmare bestämt enligt bestämmelserna om dröjsmålsränta på skulder till staten. Ränta skall tas ut från och med den dag stödet beviljades fram till att det betalats tillbaka och räntesatsen skall motsvara referensräntan för beräkning av nettobidragsekvivalenten för regionalt stöd i Tyskland.

Bestämmelserna skall tillämpas på ett sådant sätt att det inte blir praktiskt omöjligt att återkräva stödet enligt gemenskapslagstiftningen. Förfarandemässiga eller andra svårigheter i samband med genomförandet av åtgärden får inte påverka dess rättmätighet.

Artikel 3

Tyskland skall inom två månader från och med delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om de åtgärder som vidtagits för att följa beslutet.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till Förbundsrepubliken Tyskland.

Utfärdat i Bryssel den 22 april 1998.

På kommissionens vägnar

Karel VAN MIERT

Ledamot av kommissionen

([1]) Meddelande från kommissionen av den 24 november 1983, (EGT C 318, 24.11.1983, s. 3).
([2]) Skrivelse från kommissionen till medlemsstaterna, SG(91) D/4577, av den 4 mars 1991.
([3]) Rec. 1990, s. I-959, punkterna 58 – 63.